

David HUME'un felsefesi

Çoğunun görüşüne göre Hume'un empirisizmi onu John Locke, Francis Bacon, George Berkeley ve Thomas Hobbes gibi bir İngiliz deneyimcisi(empiricisi) yapmaktadır. İnsan Doğası Üzerine bir İnceleme(1738)[1] adlı kitabıyla başlayan bu serüven Hume'un insanın psikolojik temellerini inceleyen tamamen natüralist bir insan bilimi oluşturmaya çabaladı. Rasyonalist filozoflara karşı, Hume insanın muhakeme ve analizle değil tutkuyla davranışlarını yerine getirdiğini savundu. Hume doğuştan gelen düşüncelerin varlığı fikrine karşı çıkmış ve insanın bütün bilgisinin yaşadığı, deneyimlediği olaylardan çıktığını savunmuştur. Bu bazı zamanlar Hume'un tümevarım problemi olarak da ifade edilen, tümevarımsal muhakeme ve nedensellik inancının rasyonel olarak gerekçelendirilemediğini savundu; bunun yerine nedensellik ve tümevarıma olan inancımızın, gelenek ve zihinsel alışkanlıklarımızın sonucu olduğunu ve yalnızca sabit bağlantı(birleşim) deneyimine atfedilebileceğini söylemiştir[2].

Empirisizm

Empirisizm tezi şöyle tanımlanabilir, duyularımızla deneyimlediğimizin haricinde herhangi bir şey üzerine bilgi edinebileceğimiz ya da bu şey içerisindeki konseptler hakkında ulaşabileceğimiz bir kaynağımız yoktur[3].

Empirisizm ya da deneyimcilik belirli bir konuyla ilgili olan sezgi/çıkarım tezinin ve doğuştan gelen bilgi tezini reddeder [3].

Rasyonalizm

Hume'un karşı çıktığı Rasyonalizm ise şu şekilde tanımlanabilir. Bir rasyonalist olmanız için şu üç varsayımdan en az birini benimsemeniz gerekmektedir. Sezgi / çıkarım tezi, belirli bir konudaki önermelere inanmakta nasıl güvence altına alındığımızla ilgilidir[3].

Sezgi / çıkarım tezi : Belirli bir alandaki bazı önermeler sadece sezgiyle bilinebilir, geriye kalanlar ise sezgiden çıkarımla elde edilebilir[3].

Kaynakça

[1]<https://www.kitapyurdu.com/kitap/insan-dogasi-uzerine-bir-inceleme--a-treatise-of-human-nature/14767.html>

[2]https://en.wikipedia.org/wiki/David_Hume

[3]<https://plato.stanford.edu/entries/rationalism-empiricism/#Empi>